

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/62/2020
Identifikačné číslo spisu: 1018200639
Dátum vydania rozhodnutia: 27. apríla 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:1018200639.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členov senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. a JUDr. Jany Martinčekovej, v právnej veci žalobcu: O. Z., narodený XX.XX.XXXX, bytom H. G. XX, B., A. F., právne zast.: V4 Legal, s.r.o., so sídlom Tvrdého 4, Žilina, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, za účasti: WERPAL, s.r.o., so sídlom Palárikova 76, Čadca, IČO: 47 237 236, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 17402-3/2018-BA zo dňa

14.02.2018, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, č.k. 25Sa/47/2019 63 zo dňa 23.04.2020, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a.
Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

O d ô v o d n e n i e

1. Krajský súd v Žiline, rozsudkom č.k. 25Sa/47/2019-63 zo dňa 23.04.2020 podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol správnu žalobu o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej č. 17402-3/2018-BA zo dňa 14.02.2018, ktorým žalovaná podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Čadca č. 49011-1/2015-CA zo dňa 13.08.2015 a odvolanie zamestnanca - žalobcu 1/ zamietla. Rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu bolo rozhodnuté tak, že O. Z. nevzniklo od 01.04.2014 do 08.07.2015 povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi WERPAL s.r.o., so sídlom Palárikova 76, Čadca, IČO: 47 237 236 podľa slovenskej legislatívy.
2. Sociálna poisťovňa, pobočka Čadca - prvostupňový správny orgán rozhodnutie č. 49011-1/2015-CA zo dňa 13. augusta 2015 odôvodnil tým, že od vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie sa od 01.05.2004 v oblasti sociálneho zabezpečenia uplatňujú koordinačné nariadenia, ktoré majú prednosť pred vnútroštátnou legislatívou a sú priamo uplatniteľné. Od 01.05.2010 sa uplatňujú Nariadenie (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29.04.2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a rady č. 988/2009 zo 16.09.2009 (ďalej

len „základné nariadenie“) a vykonávacie nariadenie Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 987/2009 zo 16.09.2009, ktorým sa vykonáva nariadenie č. 883/2004. Podľa čl. 11(3) základného nariadenia s výhradou článkov 12 až 16 osoba vykonávajúca činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v členskom štáte podlieha právnym predpisom tohto členského štátu. V súvislosti s pravidlom uplatniteľnej legislatívy len jedného členského štátu základné nariadenie v článku 13 stanovuje, ktorým právnym predpisom podlieha osoba vykonávajúca činnosti v dvoch alebo viacerých členských štátoch. Sociálnej poisťovni bolo 29.05.2015 doručené oznámenie zo strany poľskej inštitúcie sociálneho zabezpečenia ZUS, z ktorého vyplýva, že O. Z. od 01.10.2013 podlieha právnym predpisom sociálneho zabezpečenia Poľskej republiky. Vzhľadom na uvedené mu preto nevzniklo povinné poistenie ako zamestnancovi WERPAL, s.r.o. od 01.04.2014 do 08.07.2015 podľa slovenskej legislatívy.

3. Na základe odvolania žalobcu 1/ Sociálna poisťovňa, ústredie odvolací orgán preskúmala odvolaním napadnuté rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Čadca. V celom rozsahu dospela k záveru, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne a v súlade so zákonom. Uviedla, že zamestnávateľ WERPAL s.r.o., Palárikova 76, Čadca sa od 01.03.2012 prihlásil do registra zamestnávateľov vedeného Sociálnou poisťovňou. Zamestnávateľ prihlásil zamestnanca do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia, vedeného Sociálnou poisťovňou od 01.04.2014 do 08.07.2015. Námietku zamestnanca uvedenú v odvolaní, ktorou zamestnanec tvrdil, že ZUS určila ako predbežnú legislatívu Slovenskej republiky a toto svoje určenie zmenila výlučne na základe informácie, ktorú ZUS poskytla Sociálna poisťovňa, že práca, ktorú zamestnanec vykonáva na území Slovenskej republiky, je marginálneho charakteru, nebola relevantná a správna. Uplatniteľná legislatíva Poľskej republiky bola zamestnancovi určená výlučne z dôvodu, že ZUS nepreukázal, že k reálnemu výkonu činnosti zamestnanca na území Slovenskej republiky dochádza. V súvislosti s uvedeným zároveň poukázala na rozsudok súdneho dvora zo dňa 04.10.2012, vo veci C-115/11, z ktorého okrem iného vyplýva, že ak na základe iných relevantných skutočností než zmluvných dokumentov zdá, že závislá činnosť zamestnanca sa v skutočnosti líši od opisu v týchto dokumentoch, je povinnosťou dotknutej inštitúcie bez ohľadu na znenie týchto dokumentov vychádzať pri svojich zisteniach zo skutočnej pracovnej činnosti zamestnanca. V súlade s postupom podľa čl. 16 ods. (1) - (3) a článok 76 ods. 4 vykonávacieho nariadenia poukázala na oznámenie poľskej inštitúcie sociálneho zabezpečenia ZUS (žalovanej doručené 26.05.2014) číslo 220100/15/2014/72062407075/DU-UE, ktorým ZUS určila, že O. Z. podlieha v období od 01.04.2014 právnym predpisom sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky. Sociálna poisťovňa listom č. 39196-2-2/2014-BA zo dňa 26.06.2014 v súlade s článkom 16 (3) vykonávacieho nariadenia oznámila ZUS, že nemôže prijať určenie uplatniteľných právnych predpisov Slovenskej republiky, pretože podľa jej názoru niesol výkon závislej činnosti O. Z. pre spoločnosť WERPAL s.r.o. na území Slovenskej republiky znaky zanedbateľných činností, berúc do úvahy skutočnosť, že menovaný na základe uzatvorenej zmluvy s danou spoločnosťou vykonával činnosť v rozsahu 10 hodín mesačne za mzdu 40 eur. Dňa 29.05.2015 bolo doručené Sociálnej poisťovni zo strany ZUS oznámenie číslo

220100/450722/2013/72062407075/DU-UE zo dňa 22.05.2015, z ktorého vyplýva, že súhlasila so stanoviskom Sociálnej poisťovne z 26.06.2014. Uznala, že závislá činnosť O. Z. pre spoločnosť WERPAL s.r.o. je zanedbateľného charakteru a teda určujú, že menovaný bude v súlade s článkom 11 (3) a/ základného nariadenia podliehať od 01.04.2014 právnym predpisom sociálneho zabezpečenia Poľskej republiky. Vzhľadom na to, že Sociálna poisťovňa, ako inštitúcia dotknutého členského štátu, toto určenie nenamietala, stalo sa, v súlade s článkom 16 (3) vykonávacieho nariadenia definitívnym. Podľa rozsudku Súdneho dvora z 26.01.2006 b. 22 vo veci C-2/05 Rijkdienst voor Sociale Zekerheid proti Herbosch Kiere NV, zásada poctivej spolupráce zakotvená v článku 10 ES ukladá povinnosť inštitúcií vydávajúcej potvrdenie vykonať správne posúdenie dôležitých skutkových okolností na uplatnenie pravidiel týkajúcich sa určenia právnych predpisov uplatniteľných v oblasti sociálneho zabezpečenia. To znamená, že ZUS ako príslušná inštitúcia bydliska O. Z. v spolupráci so Sociálnou poisťovňou, rešpektujúc postupy určené v článku 16 vykonávacieho nariadenia určila, že menovaný bude od 01.04.2014 podliehať právnym predpisom sociálneho zabezpečenia Poľskej republiky. Námiety zamestnanca, uvedené v odvolaní, nezakladali dôvod na zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia. Registračný list fyzickej osoby - prihláška, ktorý má deklaratorne účinky, nemôže deklarovať vznik povinného poistenia v rozpore s koordinačnými nariadeniami Európskej únie.

4. Krajský súd prejednal vec bez nariadenia pojednávania za splnenia procesných podmienok stanovených v § 107 ods. 1 písm. a/ a § 137 ods. 4 SSP (žiaden z účastníkov konania nepožiadala o nariadenie pojednávania).

5. Krajský súd mal za preukázané, že žalobcom je fyzická osoba s bydliskom v Poľskej republike, ktorá vykonáva činnosť na vlastný účet v Poľskej republike a ktorá zároveň uzavrela pracovnú zmluvu so zamestnávateľom WERPAL s.r.o. v Slovenskej republike. Prvostupňové rozhodnutie v spojení s preskúmaným rozhodnutím vychádza z preukázanej skutočnosti, že vo vzťahu k žalobcovi došlo zo strany ZUS v zmysle čl. 16 (2) vykonávacieho nariadenia k individuálnemu určeniu poľskej uplatniteľnej legislatívy, ktoré v súlade s čl. 16 (3) vykonávacieho nariadenia stalo definitívnym, v dôsledku čoho bolo nevyhnutné uvedenú situáciu vnímať ako uzatvorenú na úrovni koordinačných nariadení. Takéto definitívne ručenie uplatniteľných právnych predpisov je pre súd záväzné (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sžso/20/2015 z 27.04.2016). Dvojmesačná lehota na vznesenie prípadných námietok proti určeniu uplatniteľnej legislatívy stanovená v článku 16 (3) vykonávacieho nariadenia márne uplynula dňa 29.7.2015, čím sa predmetné určenie stalo definitívnym. Z uvedeného bolo tak zrejmé, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Čadca č. 490111/2015-CA z 13.08.2015 nebolo vydané predčasne, pretože bolo vydané až po definitívnom určení poľskej uplatniteľnej legislatívy. Správne orgány, rovnako ako súd, musia z takéhoto určenia uplatniteľných právnych predpisov vychádzať.

6. Krajský súd uviedol, že bolo v kompetencii Sociálnej poisťovne, pobočka Čadca rozhodnúť podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) o nevzniku jednotlivých povinných poistení žalobcu ako zamestnanca WERPAL, s.r.o. od 01.04.2014 do 08.07.2015 podľa slovenskej legislatívy. Žalobca bol ako zamestnanec zamestnávateľa prihlásený v registri poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia Sociálnej poisťovne, tzn. v systéme slovenského sociálneho poistenia od 01.04.2014, pričom v uvedenom období podliehal právnym predpisom sociálneho zabezpečenia Poľskej republiky. Z tohto dôvodu bola žalovaná nútená odstrániť dôsledky nesprávnej registrácie žalobcu v registri poistencov. Napadnutým rozhodnutím žalovaná neurčila uplatniteľnú legislatívu, ale rozhodla vo veci nevzniku sociálneho poistenia žalobcu podľa právnych predpisov Slovenskej republiky. V tejto súvislosti správny súd poukázal na bod 48 uznesenia Veľkého senátu správneho kolégia sp. zn. 1Vs/1/2018 zo dňa 04.12.2018, v ktorom bol prijatý záver, ktorý judikatúru v tejto oblasti zjednotil.

7. S prihliadnutím na zásadu výlučnosti uplatniteľných právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia a na zásadu lojálnej spolupráce v zmysle čl. 4 (3) zmluvy o Európskej únii (rozsudok ESD C-202/97 alebo C-2/05) správny súd uviedol, že definitívne určenie uplatniteľných právnych predpisov už ďalej nemôžu spochybniť inštitúcie sociálneho zabezpečenia, ale ani sudy členského

štátu, ktorého právne predpisy sa neuplatňujú v zmysle definitívneho určenia. Žalovaná preto bola povinná akceptovať definitívne určenie uplatniteľných právnych predpisov.

8. Krajský súd sa v bode 12 vyjadril aj k žalobcom navrhovanému postupu podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. m. 9Sžso/160/2015. Uviedol, že v tomto rozhodnutí bola riešená situácia, keď sa v správnom spise nenachádzal dôkaz o určení uplatniteľnej legislatívy, ktorý by sa týkal konkrétne žalobcu. Z tohto rozhodnutia nevyplýva zásadný právny záver, že pokiaľ takéto rozhodnutie o určení legislatívy bolo vydané, nie je možné rozhodovať o nevzniknutí povinných poistení v zmysle § 178 ods. 1 písm. a/ bod 1 zákona o sociálnom poistení. V danom prípade nebolo možné ani podporne aplikovať rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžso/20/2015 zo 14.12.2016, ktorý sa týkal iného skutkového prípadu, a to dohody v zmysle čl. 16 (4) vykonávacieho nariadenia, kde Najvyšší súd SR pristúpil k zrušeniu rozhodnutia správneho orgánu, pretože zmienka o tejto dohode v rozhodnutí správnych orgánov absentovala a dohoda nebola ani súčasťou administratívneho spisu.

9. O trovách konania správny súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP tak, že v konaní neúspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal. Rovnako nepriznal náhradu trov konania ani žalovanej (§ 168 SSP), pretože neboli splnené podmienky na jeho aplikáciu.

II.

10. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ - žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

11. Namietal, že krajský súd sa v rozhodnutí odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, a to konkrétne od zjednocujúceho právneho stanoviska Veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Vs/1/2018 zo dňa 04.12.2018. (§ 440 ods. 1 písm. h/ SSP).

12. Konkrétne namietal, že s právnym názorom krajského súdu vysloveným v bodoch 9 a 11 rozsudku nesúhlasí. V bode 9 odôvodnenia rozsudku sa krajský súd vysporiadal s kompetenciou Sociálnej poisťovne, pobočka Čadca rozhodnúť v zmysle § 178 ods. 1 písm. a/ bod 1 zákona o sociálnom poistení. V bode 11 odôvodnenia rozsudku, kde správny súd poukázal a vnútroštátnu úpravu v otázke sporných nedávkových konaní a na oprávnenie rozhodnúť o (ne)vzniku povinného poistenia žalobcu ako zamestnanca po tom, čo bola táto osoba prostredníctvom príslušného formulára zaregistrovaná v registri poistencov žalovanej, a to podľa § 172 ods. 5 zákona o sociálnom poistení. Vo vzťahu k uvedenému dôvodil tým, že podľa zjednocujúceho právneho stanoviska uvedeného v rozhodnutí Veľkého senátu, najmä nie však výlučne podľa bodov 48 a 49 v spojení s bodmi 14 a 16 odôvodnenia platí vo veciach s rovnakým skutkovým stavom, ako je prejednávaný skutkový stav v tejto veci, že: "určenie uplatniteľnej legislatívy v oblasti sociálneho zabezpečenia v prípadoch súbehu výkonu zamestnaneckej a podnikateľskej činnosti na území viacerých členských štátov Európskej únie od určitého dátumu podľa čl. 16 (3) alebo dohodou podľa čl. 16 (4) vykonávacieho nariadenia, vylučuje právomoc Sociálnej poisťovne na rozhodovanie o uplatniteľnej legislatíve. Na základe vyššie uvedeného, ak bolo vo vzťahu k fyzickej osobe súbežne vykonávajúcej zamestnaneckú a podnikateľskú činnosť na území Slovenskej republiky a Poľska určená v súlade s príslušnými koordinačnými nariadeniami Európskej únie v oblasti sociálneho zabezpečenia (základné a vykonávacie nariadenie) rozhodná legislatíva Poľskej republiky, nie je viac možné vo vzťahu k tejto osobe aplikovať legislatívu Slovenskej republiky, teda zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Sociálna poisťovňa preto nie je oprávnená vo vzťahu k týmto osobám, a to ani v prípadoch, kedy si tieto osoby podali prihlášku do slovenského systému sociálneho poistenia, rozhodovať o vzniku alebo zániku ich účasti v systéme sociálneho poistenia a povinnosťou Sociálnej poisťovne bude podanie - prihlášku, ktorým sa začalo konanie, zaslať poľskej inštitúcii". Na základe uvedeného má žalobca za to, že vychádzajúc z administratívneho spisu žalovanej je v predmetnej veci nesporné, že v čase po podaní riadnej prihlášky žalobcu do verejného systému sociálneho poistenia došlo medzi žalovanou a príslušnou poľskou sociálnou poisťovňou vo vzťahu k žalobcovi postupom podľa čl. 16 (3) vykonávacieho nariadenia k určení rozhodnej poľskej legislatívy v oblasti sociálneho zabezpečenia za príslušné časové obdobie. Rozhodnutie tak bolo vydané v nadväznosti na určenie rozhodnej legislatívy vo vzťahu k žalobcovi.

13. Sťažovateľ ohľadom na prijaté zjednocujúce právne stanovisko v rozhodnutí Veľkého senátu Najvyššieho súdu SR zdôraznil, že rozhodnutia boli vydané bez právneho základu. Sociálna poisťovňa, pobočka Čadca konajúc ako prvostupňový správny orgán bola v zmysle zjednocujúceho

stanoviska Veľkého senátu Najvyššieho súdu SR povinná podanú prihlášku žalobcu do systému slovenského sociálneho poistenia zaslať príslušnej poľskej sociálnej poisťovni a konanie na území Slovenskej republiky vo vzťahu k žalobcovi zastaviť. Akýkoľvek iný právny postup voči žalobcovi v predmetnej veci nemá podľa právneho názoru žalobcu oporu v žiadnom slovenskom právnom predpise, odporuje aktuálnej judikatúre kasačných súdov a je z toho dôvodu nezákonný. Podľa právneho názoru žalobcu na základe uvedených dôvodov neobstojí právny názor krajského súdu prijatý v rozsudku, že žalovaný bol oprávnený po tom, ako došlo k definitívnemu určeniu rozhodnej legislatívy vo vzťahu k žalobcovi podľa čl. 13 (3) vykonávacieho nariadenia, a to z dôvodu, aby odstránil dôsledky nesprávnej registrácie žalobcu v slovenskom systéme verejného sociálneho poistenia, vydať napadnuté rozhodnutie.

14. Sťažovateľ navrhol, aby kasačný súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

15. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti trvala na svojich vyjadreniach a s rozsudkom krajského súdu súhlasila. Zdôraznila, že je povinná kontrolovať správnosť údajov v registri poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia. V prípade, že sú v registri poistencov uvedené nesprávne údaje, je povinná urobiť také kroky, aby zosúladiła skutkový stav s právnym stavom veci. V tejto súvislosti poukázala na záver vyjadrený v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžso/41/2015 z 22.08.2017 týkajúci sa obdobných právnych vecí, v ktorom súd ustálil, že „Sociálna poisťovňa je oprávnená rozhodovať o vzniku povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti žalobcu, ako zamestnanca, ktorý bol prostredníctvom príslušného formulára zaregistrovaný v registri poistencov“. Obdobný právny názor bol vyjadrený aj v rozsudkoch tohto súdu, sp. zn.: 1Sžso/66/2015, 9Sžso/177/2015, 1Sžso/12/2016, 9Sžso/32/2016. V súvislosti s uznesením Veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Vs/1/2018 zo 04.12.2018 žalovaná uviedla, že Veľký senát sa v celom texte svojho uznesenia s požiadavkou zaslať prihlášku poľskej inštitúcii sociálneho zabezpečenia nevzniesol.

IV.

16. Žalobca v duplike zo 7. augusta 2020 s tvrdením žalovanej nesúhlasil. Poukázal na kasačnú sťažnosť, v ktorej namietal, že v súlade s rozhodnutím veľkého senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 4. decembra 2018 sp. zn. 1Vs/1/2018 bola Sociálna poisťovňa, pobočka Čadca vo veci žalobcu povinná podanú prihlášku žalobcu zaslať príslušnej poľskej sociálnej poisťovni a konanie na území Slovenskej republiky vo vzťahu k žalobcovi zastaviť. Žalovaná tento právny názor žalobcu spochybnila.

17. Žalobca preto opakovane poukázal na body 49, 15 a 16 odôvodnenia rozhodnutia veľkého senátu správneho kolégia a do pozornosti dal aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. februára 2019, sp. zn. 9Sžsk/22/2017. Z neho hlavne bod 33 a 34 odôvodnenia.

18. Duplika žalobcu bola zaslaná žalovanej na vedomie dňa 28. februára 2022.

19. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd príslušný podľa § 438 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) rozhodovať o kasačnej sťažnosti, preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

20. Podľa čl. 1 písm. j/ základného nariadenia „bydlisko“ znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva.

21. Podľa čl. 1 písm. p/ základného nariadenia toto nariadenie na účely tohto nariadenia „inštitúcia“ znamená v súvislosti s každým jednotlivým členským štátom úrad alebo úrad zodpovedný za uplatňovanie všetkých alebo niektorých právnych predpisov.

22. Podľa čl. 2 ods. 1 základného nariadenia toto nariadenie sa vzťahuje na štátnych príslušníkov členského štátu, osoby bez štátnej príslušnosti a utečencov, ktorí majú bydlisko v členskom štáte a podliehajú alebo podliehali právnym predpisom jedného alebo viacerých členských štátov, ako aj na ich rodinných príslušníkov a ich pozostalých.

23. Podľa čl. 11 ods. 1 základného nariadenia osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch, podlieha právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva činnosť ako zamestnanec, alebo ak vykonáva takúto činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch, právnym predpisom určeným v súlade s odsekom 1.

24. Podľa čl. 16 ods. 1 vykonávacieho nariadenia osoba, ktorá vykonáva činnosti v dvoch alebo vo viacerých členských štátoch, informuje o tejto skutočnosti inštitúciu určenú príslušným úradom členského štátu bydliska.

25. Podľa čl. 16 ods. 2 vykonávacieho nariadenia určená inštitúcia členského štátu bydliska bezodkladne určí uplatniteľné právne predpisy, ktoré sa na dotknutú osobu uplatňujú, so zreteľom na článok 13 základného nariadenia a článok 14 vykonávacieho nariadenia. Toto určenie sa považuje za predbežné. Inštitúcia informácie o predbežnom určení uplatniteľných právnych predpisov určené inštitúcie každého členského štátu, v ktorom sa činnosť vykonáva.

26. Podľa čl. 16 ods. 3 vykonávacieho nariadenia predbežné určenie uplatniteľných právnych predpisov, ako sa stanovuje v odseku 2, sa stáva definitívnym do dvoch mesiacov odo dňa, keď boli inštitúcie určené príslušnými dotknutými orgánmi dotknutých členských štátov o ňom informované v súlade s odsekom 2, ak už uplatniteľné právne predpisy neboli definitívne určené na základe odseku 4 alebo najmenej jedna dotknutá inštitúcia neinformovala inštitúciu určenú príslušným úradom členského štátu bydliska do konca tejto dvojmesačnej lehoty o tom, že nemôže prijať toto určenie alebo že zaujala k tejto veci odlišné stanovisko.

27. Podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom ku dňu právoplatnosti preskúmaného rozhodnutia do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch.

28. Z obsahu administratívneho spisu kasačný súd zistil, že zamestnávateľ WERPAL s.r.o. sa od 01.03.2012 prihlásil do registra zamestnávateľov, vedeného Sociálnou poisťovňou zamestnávateľ prihlásil zamestnanca do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia vedeného Sociálnou poisťovňou od 01.04.2014 do 08.07.2015. Od vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie sa v oblasti sociálneho zabezpečenia uplatňujú koordinačné nariadenia. Nariadenia Spoločenstva majú všeobecnú právnu pôsobnosť a uplatňujú sa priamo vo všetkých členských štátoch. Sú teda záväzné vo všetkých svojich častiach pre každého a musia byť uplatňované vnútroštátnymi orgánmi, štátnou správou, inštitúciami príslušnými v oblasti sociálneho zabezpečenia a vnútroštátnymi súdmi. Nariadenia Spoločenstva majú prednosť pred vnútroštátnou legislatívou. Základnou úlohou koordinačných nariadení je určiť uplatniteľnú legislatívu, ktorá sa bude oblasti sociálneho zabezpečenia vzťahovať na zamestnancov a samostatne zárobkovo činné osoby počas výkonu činnosti v rámci spoločenstva. Pravidlá určujúce uplatniteľnú legislatívu, ustanovené v hlave II základného nariadenia v znení neskorších zmien a doplnkov, majú za úlohu zabezpečiť, aby sa na fyzickú osobu nevzťahovala legislatíva dvoch alebo viacerých členských štátov, resp. aby nedošlo k situácii, že sa na danú osobu nebude vzťahovať legislatíva žiadneho členského štátu. Registračný list fyzickej osoby - prihláška, ktorý má deklaratórne účinky, nemôže deklarovať vznik povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti v rozpore s koordinačnými nariadeniami Európskej únie. Na základe skutočnosti, že zamestnancovi bola určená poľská uplatniteľná legislatíva, Sociálna poisťovňa, pobočka Čadca dospela k záveru, že zamestnávateľ prihlásil odo dňa 01.04.2014 do dňa 08.07.2015 zamestnanca do systému slovenského sociálneho poistenia nesprávne. Z uvedeného dôvodu Sociálna poisťovňa, pobočka Čadca vydala napadnuté rozhodnutie, ktorým deklarovala, že zamestnancovi zamestnávateľa povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti odo dňa 01.04.2014 do 08.07.2015 podľa slovenskej legislatívy nevzniklo (rozsudok NS SR sp. zn. 10Sžo/20/2015).

29. Na úvod kasačný súd uvádza, že poľská inštitúcia sociálneho zabezpečenia ZUS ako príslušná inštitúcia v zmysle článku 16 (2) vykonávacieho nariadenia určila, že žalobca ako zamestnanec zamestnávateľa, podlieha od 1. apríla 2014 právnym predpisom Slovenskej republiky. Sociálna poisťovňa, ako inštitúcia dotknutého členského štátu, nesúhlasila s určením slovenskej legislatívy ako uplatniteľnej a informovala ZUS o dôvodoch a skutočnostiach, pre ktoré takéto určenie nemôže prijať. Následne bolo dňa 29. mája 2015 Sociálnej poisťovni doručené oznámenie ZUS zo dňa 22. mája 2015, ktorým ZUS na základe analýzy zhromaždených dokumentov uznala argumenty Sociálnej poisťovne

uvádzajúce, že práca žalobcu vykonávaná na území Slovenskej republiky vykazuje znaky marginálnej činnosti, za oprávnené, a s prihliadnutím na uvedené skutočnosti určila, že žalobca podlieha od 1. októbra 2013 právnym predpisom sociálneho zabezpečenia Poľskej republiky. Vzhľadom na to, že Sociálna poisťovňa, ako inštitúcia členského štátu toto určenie nenamietala, stalo sa v súlade s článkom 13 (3) vykonávacieho nariadenia definitívnym. Rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Čadca č. 49011-1/2015-CA zo dňa 13. augusta 2015, bolo vydané po definitívnom určení poľskej legislatívy.

30. V prejednávanej veci žalobca v dôvodoch kasačnej sťažnosti namietal oprávnenie Sociálnej poisťovne, pobočka Čadca vydať rozhodnutie podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o nevzniku povinných poistení žalobcu ako zamestnanca WERPAL s.r.o., Čadca od 01.04.2014 do 08.07.2015 podľa slovenskej legislatívy. Krajský súd sa s uvedeným v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal a dospel k záveru, že žaloba je nedôvodná, s čím sa stotožnil aj kasačný súd.

31. Po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj rozhodnutia žalovaného, kasačný súd dospel k záveru, že postupom podľa čl. 16 vykonávacieho nariadenia došlo medzi žalovanou a poľskou inštitúciou sociálneho zabezpečenia k definitívnemu určeniu uplatniteľných právnych predpisov, ktoré aj žalovaná akceptovala. Tým, že poľská inštitúcia sociálneho zabezpečenia ZUS oznámila žalovanej listom zo dňa 22. mája 2015, že žalobca od 1. októbra 2013 podlieha poľskej legislatíve na základe čl. 11 (1) a čl. 11 (3) písm. a/ v súvislosti s článkom 13 (3) základného nariadenia, bola určená poľská legislatíva. Z uvedeného je potom zrejmé, že záver žalovanej vyjadrený vo výroku rozhodnutia, že žalobcovi nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi WERPAL s.r.o. od 1. apríla 2014 do 8. júla 2015 podľa slovenskej legislatívy, je v súlade so zákonom.

32. Kasačný súd sa rovnako stotožnil s názorom krajského súdu, podľa ktorého bolo potrebné vo veci aplikovať výlučne čl. 13 ods. 3 základného nariadenia. Pokiaľ žalobca vo svojich podaniach doručených súdom v predmetnej právnej veci poukazuje na rozhodnutie veľkého senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Vs/1/2018 kasačný súd považuje za potrebné upriamiť pozornosť na odstavec 3 strana 17 rozhodnutia, t.j. situáciu, ak existuje neistota vo veci určenia uplatniteľných právnych predpisov, v dôsledku ktorej je potrebné, aby inštitúcie alebo úrady dvoch alebo viacerých členských štátov na požiadanie jednej alebo viacerých inštitúcií určených príslušnými úradmi dotknutých členských štátov alebo samotných týchto úradov navzájom rokovali, určia sa právne predpisy uplatniteľné na dotknutú osobu vzájomnou dohodou a so zreteľom na článok 13 základného nariadenia a príslušné ustanovenia článku 14 vykonávacieho nariadenia. Ak inštitúcie alebo príslušné dotknuté úrady nemajú vo veci rovnaké stanoviská, snažia sa dosiahnuť dohodu v súlade s uvedenými podmienkami a uplatní sa článok 6 vykonávacieho nariadenia.

33. Úlohou veľkého senátu správneho kolégia v konaní sp. zn. 1Vs/1/2018, ktorým bolo posúdiť konkrétne otázky nastolené senátom 9S v rozsahu vymedzenom v uznesení sp. zn. 9Sžsk 22/2017 zo dňa 16. mája 2018, ktorým bol viazaný. Veľký senát vo vzťahu k prvej otázke dospel k záveru o správnosti názoru senátu 9S, že: „dohoda medzi inštitúciami dvoch alebo viacerých členských štátov EÚ podľa čl. 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia musí byť určitá čo do obsahu, ako aj subjektov, ktorých sa má určenie uplatniteľných právnych predpisov týkať a zároveň musí byť zachytená v akomkoľvek formáte (napr. písomne, na elektronickom nosiči atď.) a založená do spisu inštitúcie sociálneho poistenia členského štátu, v tomto prípade žalovanej. Vo vzťahu k druhej otázke nastolenej senátom 9S veľký senát upriamuje pozornosť na vyššie uvedené, že Slovenská republika vstupom do Európskej únie preniesla v určenej miere svoju právomoc na Európsku úniu a súčasne pristúpila k dokumentom Európskeho spoločenstva a Európskej únie, ktoré sa stali pre ňu záväznými. Zákonodarcia túto právnu skutočnosť zakotvil v čl. 7 ods. 2 Ústavy SR. Z uvedeného dôvodu mocenské orgány štátu konajúce v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy pri aplikácii právnej úpravy na konkrétny prípad sú viazané tiež právne záväznými aktami Európskych spoločenstiev a Európskej únie.“

34. Na základe horeuvedených skutočností kasačný súd konštatuje, že prípad žalobcu v predmetnej právnej veci je odlišný z dôvodu, že uplatniteľná príslušná legislatíva na sociálne poistenie žalobcu nebola vyriešená na základe dohody uzavretej inštitúciami sociálneho zabezpečenia členských štátov Európskej únie, preto kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú postupom podľa ust. § 461 SSP zamietol.

35. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že žalobcovi (sťažovateľovi), ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP) a žalovanej ich nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 SSP).

36. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.